

УДК 378.016

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/56-1-34>**Роксолана ЗАПОТІЧНА,**

orcid.org/0000-0002-5588-171X

кандидат економічних наук,

старший викладач кафедри іноземних мов та культури фахового мовлення

Львівського державного університету внутрішніх справ

(Львів, Україна) roksolana.zapotichna@gmail.com

ВИКОРИСТАННЯ АВТЕНТИЧНИХ НАУКОВИХ СТАТЕЙ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

У статті розглянуто можливості використання автентичних наукових статей у процесі навчання здобувачів вищої освіти економічних спеціальностей англійської мови. Запропоновано систему вимог, яким повинні відповідати наукові статті для використання їх на заняттях з іноземної мови. Наведено приклади наукових англійських статей та завдань для роботи з науковими статтями, розроблені для здобувачів магістерського рівня вищої освіти економічних спеціальностей, які сприяють формуванню, закріпленню та систематизації знань на різних етапах вивчення іноземної мови. Підкреслено корисність використання автентичних наукових статей для вдосконалення мовленнєвих навичок здобувачів вищої освіти. Представлена для розгляду стаття ґрунтується на навчально-методичних матеріалах, розроблених вітчизняними науковцями, а також особистому викладацькому досвіду автора статті. Розроблено систему вправ на основі статті У. Шахзада «Environmental taxes, energy consumption, and environmental quality: Theoretical survey with policy implications». Запропоновано та обґрунтовано доречність виконання здобувачами вищої освіти конкретних вправ на кожному етапі роботи з науковою статтею – підготовчий, етап безпосереднього прочитання матеріалу та етап опрацювання прочитаного матеріалу. Прикладами завдань, які слід виконати на підготовчому етапі, можуть бути: запитання для дискусії за темою наукової статті, метою яких є зацікавлення здобувачів вищої освіти темою статті; опрацювання та вивчення нових слів та понять, які будуть використовуватись у запропонованій для прочитання статті. На етапі опрацювання прочитаного матеріалу запропоновано виконувати завдання, спрямовані на перевірку розуміння здобувачами вищої освіти змісту прочитаної наукової статті, зокрема завдання з використання прийменників, завдання, що передбачають використання тлумачного словника, переклад фрагментів наукової статті з англійської мови на українську. Представлено приклади наукових статей, які можуть бути успішно використані у процесі навчання здобувачів вищої освіти економічних спеціальностей англійської мови професійного спрямування.

Ключові слова: автентичні тексти, економічна термінологія, іноземна мова професійного спрямування, наукова стаття.

Roksolana ZAPOTICHNA,

orcid.org/0000-0002-5588-171X

Candidate of Economic Sciences,

Senior Lecturer at the Department of Foreign Languages and Culture of Professional Communication

Lviv State University of Internal Affairs

(Lviv, Ukraine) roksolana.zapotichna@gmail.com

THE USE OF AUTHENTIC SCIENTIFIC ARTICLES IN THE PROCESS OF TEACHING ENGLISH TO STUDENTS OF ECONOMIC SPECIALTIES

The following article overviews the possibilities of using authentic scientific articles in the process of teaching English to students of economic specialties. A system of criteria that scientific articles must meet in order to be used in foreign language classes has been proposed. Examples of scientific articles and exercises which contribute to the formation, consolidation and systematization of knowledge at various stages of learning a foreign language developed for students of the master's level of higher education have been provided. The usefulness of using authentic scientific articles for improving students' speaking skills has been emphasized. The following article is based on educational and methodological materials developed by the Ukrainian scientists, as well as the personal teaching experience of the author of the article. A system of exercises has been developed based on the article by U. Shahzad «Environmental taxes, energy consumption, and environmental quality: Theoretical survey with policy implications». The appropriateness of using specific exercises at each stage of scientific article processing (the preparatory stage, the stage of the reading of the scientific article, and the stage of processing of the scientific) has been proposed and substantiated. Examples of exercises that should be completed at the preparatory stage can be as follows: questions for discussion on the topic of a scientific article, the

purpose of which is to arouse students' interest in the article; development and study of new words and concepts that will be used in the scientific article. At the stage of processing of the scientific article, it has been proposed to perform exercises aimed at checking the students' understanding content of the scientific article, in particular, exercises on the use of prepositions, tasks involving the use of an explanatory dictionary, translation of fragments of a scientific article from the English language into Ukrainian. Examples of scientific articles has been presented, which can be successfully used in the process of teaching English to students of economic specialties.

Key words: *authentic texts, economic terminology, scientific article, foreign language for professional purposes.*

Актуальність проблеми. У процесі підготовки до практичних занять викладачі іноземної мови використовують різноманітні матеріали – підручники, посібники, збірники граматичних вправ, картки для вивчення слів, аудіо- та відеозаписи. Попри їхні численні переваги у процесі викладання мови, вони не позбавлені недоліків, зокрема, вони часто зосереджені на сухій граматиці та однотипних вправах. Саме тому багато викладачів іноземної мови у закладах вищої освіти доповнюють навчальні матеріали автентичним, реальним мовним контентом, який дозволяє здобувачам вищої освіти розвивати свої мовні навички. Прикладом таких автентичних матеріалів, які можуть бути використані у процесі навчання здобувачів вищої освіти економічних спеціальностей англійської мови, є наукові статті економічного спрямування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Н. Гаврилюк та Е. Манжос у своєму дослідженні визначили типи автентичних текстів, з якими варто працювати здобувачам вищої освіти економічних спеціальностей, а саме, наукові економічні тексти (монографії, рецензії, наукові статті), тексти професійної економічної діяльності (документи, професійна ділова переписка, презентації), навчальні економічні тексти та тексти непрофесійної економічної діяльності (статті у газетах та журналах на економічні теми для непрофесіоналів) (Гаврилюк, Манжос, 2016: 83).

О. Загородня, Т. Лугова та М. Михайлюк визначили функції (інформативна, стимулююча, інтегративна, виховна, контролююча), види і змістові аспекти автентичності навчальних текстів та етапів роботи з автентичними текстами у процесі формування іншомовної компетенції здобувачів вищої освіти (Загородня, Лугова, Михайлюк, 2021: 216).

Н. Плахотнюк визначає переваги автентичних текстів порівняно з іншими засобами навчання, до яких зокрема відносить позитивний вплив на мотивацію навчання; підвищення професійного і загального рівня знань, підтримка конкурентоспроможності майбутнього журналіста на ринку праці; розвиток пам'яті, уваги, мислення; формування аналітичних, критичних, прогностичних вмінь; забезпечення розвитку професійної компетентності (Плахотнюк, 2017: 200).

На думки І. Качур, використання автентичних матеріалів на заняттях з іноземної мови не тільки

сприяє ефективнішому і швидшому засвоєнню здобувачів мови, а й покращує їхнє входження в іншомовну культуру, розширює світогляд, сприяє загальному розвитку і становленню свідомої, толерантною до інших культур особистості (Качур, 2020: 15).

Л. Романюк та Т. Русановська пропонують критерії відбору автентичних матеріалів, а саме: ситуативність, ілюстративність, пізнавальна цікавість, доступність, методична та лінгвістична цінність, інформативність, тематичність, новизна (Романюк, Русановська, 2017).

Визначення мети та основних завдань дослідження. Процес вивчення іноземної мови є динамічним процесом, який змінюється відповідно до вимог суспільства, технологічних інновацій тощо. Якщо викладачі покладаються виключно на традиційні посібники та підручники під час підготовки до занять, то вони постійно надаватимуть здобувачам вищої освіти застарілу інформацію. Таким чином, незважаючи на той факт, що навчання іноземної мови здійснюється, як правило, за допомогою стандартизованих текстів, ми вважаємо, що вдосконалювати мовні навички здобувачів вищої освіти можна за допомогою використання автентичних наукових статей.

Виклад основного матеріалу. Наукові статті, окрім відповідності інтуїтивно зрозумілим критеріям (відповідність профілю спеціальності, за якою навчаються ЗВО), повинні, на нашу думку, також задовольняти наступні вимоги:

1. обсяг наукової статті повинен складати не менше 6 та не більше 10 сторінок (від 3000 до 7000 слів);
2. наукова стаття повинна бути новою опублікованою не раніше, ніж за останні 5 років.
3. варто надавати перевагу науковим статтям, які включені в журнали, що входять до бази даних Scopus або Web of Science.

Наведемо приклади розроблених нами завдань для роботи з автентичними текстами для здобувачів магістерського рівня вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

На нашу думку, стаття Shahzad, U. «Environmental taxes, energy consumption, and environmental quality: Theoretical survey with policy implications» (Shahzad, 2020) відповідає науковим інтересам здобувачів вищої освіти спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування», а її

обсяг і складність відповідає їхнім можливостям та рівню мовної підготовки.

Робота з науковою статтею як і з будь-яким іншим текстовим матеріалом включає у себе три взаємопов'язані етапи: підготовчий, етап безпосереднього прочитання тексту, етап опрацювання прочитаного матеріалу.

Підготовчий етап – це етап психологічної підготовки здобувачів вищої освіти до сприйняття тексту. З цією метою ми пропонуємо здобувачам вищої освіти виконати завдання, спрямовані на активізацію їхнього словникового запасу, відновлення і узагальнення вже наявних в їхній пам'яті знань за темою наукової статті. Перед безпосереднім прочитанням статті здобувачі вищої освіти активно залучаються до обговорення пов'язаних з даною темою питань:

Answer the following questions and justify your answers:

1. What is the example of environmental tax?
2. Why do we need environmental taxes?
3. How does environmental tax help the environment?
4. What are environmental taxes spent on?
5. How do environmental taxes reduce pollution?
6. Do companies get tax breaks for being environmentally friendly?

Відповідаючи на запитання викладача, здобувачі вищої освіти пригадують і повторюють інформацію, яка їм уже відома із запропонованої для вивчення теми. Таким чином, задаючи оглядові запитання та заохочуючи здобувачів до формулювання відповідей, викладач спрямовує обговорення у потрібний напрямок.

На підготовчому етапі ми також пропонуємо здобувачам вищої освіти вписати невідомі їм слова та словосполучення і на їхній основі сформулювати активний словник за темою наукової статті (таблиця 1).

Таблиця 1

Активний словник

1. climate change policies	1. політика щодо зміни клімату
2. driving forces	2. рушійні сили
3. energy consumption	3. енергоспоживання
4. energy efficiency	4. енергоефективність
5. environment deterioration	5. погіршення стану навколишнього середовища
6. fossil fuels	6. викопне паливо
7. inter-linkages	7. взаємозв'язки
8. mitigating environmental problems	8. пом'якшення екологічних проблем
9. pollutant emissions	9. викиди забруднюючих речовин
10. renewables	10. відновлювані джерела енергії

*Джерело: складено автором на основі (Shahzad, 2020)

Наступний етап – безпосереднього читання статті. Цей етап включає завдання, які слід виконувати безпосередньо під час прочитання наукової статті. Такі завдання дозволяють викладачеві перевірити вміння здобувачів вищої освіти орієнтуватися у тексті, розуміти, в якій частині тексту міститься необхідна інформація. Прикладом такого виду завдань є вправи, пов'язані з використанням прийменників. Наприклад:

Complete the following sentences with the correct prepositions:

1. The mitigation ... greenhouse and carbon emissions ... promoting low-carbon economy has been an important focus ... developed, developing, and emerging countries.
2. Almost all the OECD and developed countries implemented green tax reforms to fight ... pollutant emissions.
3. The environmental and energy tax policies are considered as determinant ... reducing total energy demand.
4. The existing literature has focused on a single country and multi-country data analysis.
5. In a real life, the taxes are applied ... economic prosperity and welfare of people, while the tax revenue also helps ... reducing budget deficit (6).

На етапі безпосереднього читання статті також пропонуємо здобувачам вищої освіти виконати завдання на одиниці глосарію, які використовуються у тексті наукової статті. Завдання такого типу тренують пам'ять, дозволяють швидше засвоїти нову лексику. Тому, з метою закріплення нового лексичного матеріалу пропонуємо завдання, пов'язане з використанням тлумачного словника (таблиця 2).

Таблиця 2

Встановіть відповідність між словосполученнями (1-4) з їхніми значеннями (a-d)

1. developed countries	a) legislative charges on businesses and private individuals, aimed at reducing practices which cause damage to the environment
2. developing countries	b) countries whose economies are not yet fully developed yet either were in the recent past or very likely will be in the near future
3. emerging countries	c) countries whose standard of living, income, economic and industrial development remain more or less below average
4. environmental taxes	d) sovereign states with a mature economy and technologically advanced infrastructure compared to other nations

*Джерело: складено автором на основі (Shahzad, 2020)

Останній етап опрацювання прочитаного матеріалу включає завдання, спрямовані на перевірку розуміння здобувачами вищої освіти змісту прочитаної наукової статті. Зокрема це можуть бути проєктні завдання (повідомлення, презентації, доповіді, за темою) та прочитання додаткових статей або перегляд відеоматеріалів за схожою тематикою.

Наведемо приклади тем, за якими ми пропонуємо здобувачам вищої освіти підготувати доповіді та презентації після прочитання наукової статті, яку ми розглядали вище:

1. Pollution and resource taxes.
2. Worldwide implementation of ecotaxes.
3. Yellow vest movement.
4. The Kyoto Protocol.
5. Post-Kyoto Protocol negotiations on greenhouse gas emissions.
6. United Nations Framework Convention on Climate Change.
7. Carbon emission trading.
8. Environmental impact of aviation.
9. Low-carbon economy.
10. Keeling curve.

Приклади наукових статей, об'єднаних за темами які можуть бути запропоновані здобувачам у якості додаткового читання, домашнього завдання або самостійної роботи та які, на наш погляд, найкраще відповідають рівню знань, тематиці практичних занять здобувачів магістерського рівня вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси,

банківська справа та страхування» та є у вільному доступі у Google Scholar наведено у таблиці 3.

З метою поглибленого вивчення теми, яку ми розглядали на практичному занятті, та послідовного і всебічного вивчення англійської мови, ми склали список доступних відеоматеріалів TED Talks, які можуть бути успішно використані у процесі навчання магістрів спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» англійської економічної лексики. Такий список був складений на основі наступних критеріїв: зрозумілість, темп, швидкість мови лектора, актуальність теми відеолекції:

- *How tax can save the world* | **Femke Groothuis**;
- *A Creative Approach to Climate Change* | **Finnegan Harries**;
- *Three Steps to Cut Your Carbon Footprint 60% Today* | **Jackson Carpenter**;
- *The Actual Cost of Preventing Climate Breakdown?* | **Yuval Noah Harari**;
- *The Blind Spots of the Green Energy Transition* | **Olivia Lazard**.

Висновки. Таким чином, у даній статті ми розвинули методіку навчання здобувачів вищої освіти економічних спеціальностей англійської мови з допомогою використання автентичних наукових статей. Подальші перспективи досліджень у цьому напрямку вбачаємо у розробленні практичних завдань на основі використання наукових статей для здобувачів вищої освіти інших спеціальностей.

Таблиця 3

Наукові статті для поглибленого опрацювання теми практичного заняття

Тема заняття	Автор та назва статті
Economic growth	1. Urbano, D., Aparicio, S. & Audretsch, D. (2019). Twenty-five years of research on institutions, entrepreneurship, and economic growth: what has been learned? <i>Small Bus Econ</i> 53, 21–49: 2. Hazwan Haini. (2019). Internet penetration, human capital and economic growth in the ASEAN economies: evidence from a translog production function, <i>Applied Economics Letters</i> , 26:21, 1774-1778.
Taxes	1. Carattini, S, Carvalho, M, Fankhauser, S. (2018). Overcoming public resistance to carbon taxes. <i>WIREs Clim Change</i> . https://doi.org/10.1002/wcc.531 2. Shamal Chandra Karmaker, Shahadat Hosan, Andrew J. Chapman, Bidyut Baran Saha. (2021). The role of environmental taxes on technological innovation. <i>Energy</i> , Volume 232.
Multinational banks and corporation	1. Caussat, P., Prime, N. & Wilken, R. (2019). How Multinational Banks in India Gain Legitimacy: Organisational Practices and Resources Required for Implementation. <i>Manag Int Rev</i> 59, 561–591. 2. Christopher Clayton, Andreas Schaab, Multinational Banks and Financial Stability, <i>The Quarterly Journal of Economics</i> , Volume 137, Issue 3, August 2022, 1681–1736.
Money	1. Can Sever. (2021). Reserves and currency crises: the role of the exchange rate regime, <i>Applied Economics Letters</i> , 28:19, 1677-1681. 2. Soojong Nam, Weining Bi & David Kim. (2021). The SDR and influences on the currency swap agreements for RMB, <i>Applied Economics Letters</i> , DOI: 10.1080/13504851.2021.1940077. 3. Karakostas, E. (2021). The Effects of Currency Protectionism on the Exports of the Trade Partners - A Composite Index. <i>International Journal of Applied Economics, Finance and Accounting</i> , 11(1), 23–34.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гаврилюк Н. М., Манжос Е. О. Методична автентичність у навчанні перекладу студентів економічних спеціальностей. *Збірник наукових праць Херсонського державного університету. Педагогічні науки*. 2016. Вип. 73(1). С. 82-86. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znppn_2016_73%281%29_19
2. Загородня О., Лугова Т., Михайлюк М. Автентичний текст – невід’ємний компонент формування комунікативної іншомовної компетенції студентів закладів вищої освіти. *Сучасні дослідження з іноземної філології*. Том 19 № 1. 2021. <http://philol-zbirnyk.uzhnu.uz.ua/index.php/philol/article/view/186/377>
3. Плахотнюк Н. П. Використання автентичних текстів у процесі формування іншомовної професійної комунікативної компетентності майбутніх журналістів. *Вища освіта у контексті інтеграції до європейського освітнього простору*. 2017. С. 197-206. <https://osvita.eeipsy.org/index.php/eip/article/view/305/302>
4. Качур І. Використання автентичних матеріалів як креативний підхід до вивчення іноземної мови. *Науковий журнал «Інноваційна педагогіка»*. Випуск 21. Том 2. 2020. С. 13-15. Режим доступу: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/34183/1/I_Kachur_IP_%E2%84%96%2021_P_2.pdf
5. Романюк Л.В., Русановська Т.В. Критерії відбору автентичних матеріалів у процесі навчання іноземної мови студентів немовних спеціальностей. *Наукові записки Міжнародного гуманітарного університету*, Одеса. 2017. Режим доступу до журн. : <http://www.sci-notes.mgu.od.ua/archive/v27/40.pdf>
6. Shahzad, U. Environmental taxes, energy consumption, and environmental quality: Theoretical survey with policy implications. *Environ Sci Pollut Res*, № 27. 2020. p. 24848–24862

REFERENCES

1. Havryliuk N. M., Manzhos E. O. Metodichna avtentychnist u navchanni perekladu studentiv ekonomichnykh spetsialnosti [Methodical authenticity in translation training for students of economic specialties]. *Collection of scientific works of Kherson State University. Pedagogical sciences*. 2016. Vyp. 73(1). p. 82-86. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znppn_2016_73%281%29_19 [in Ukrainian].
2. Zahorodnia O., Luhova T., Mykhailiuk M. Avtentychnyi tekst – nevidiemnyi komponent formuvannia komunikativnoi inshomovnoi kompetensii studentiv zakladiv vyshchoi osvity [An authentic text is an integral component of the formation of communicative foreign language competence of students of higher education institutions]. *Modern research on foreign philology*. Vol 19 № 1. 2021. URL: <http://philol-zbirnyk.uzhnu.uz.ua/index.php/philol/article/view/186/377> [in Ukrainian].
3. Plakhotniuk N. P. Vykorystannia avtentychnykh tekstiv u protsesi formuvannia inshomovnoi profesiinoi komunikativnoi kompetentnosti maibutnykh zhurnalistiv [The use of authentic texts in the process of formation of foreign language professional communicative competence of future journalists]. *Higher education in the context of integration into the European educational space*. 2017. p. 197-206. URL: <https://osvita.eeipsy.org/index.php/eip/article/view/305/302> [in Ukrainian].
4. Kachur I. Vykorystannia avtentychnykh materialiv yak kreatyvnyy pidkhid do vyvchennia inozemnoi movy [Using authentic materials as a creative approach to learning a foreign language]. *Scientific journal «Innovative Pedagogy»*. Issue 21. Volume 2. 2020. p. 13-15. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/34183/1/I_Kachur_IP_%E2%84%96%2021_P_2.pdf [in Ukrainian].
5. Romaniuk L.V., Rusanovska T.V. Kryterii vidboru avtentychnykh materialiv u protsesi navchannia inozemnoi movy studentiv nemovnykh spetsialnosti [Criteria for the selection of authentic materials in the process of teaching a foreign language to students of non-linguistic majors]. *Scientific notes of the International Humanitarian University*, Odessa. URL: <http://www.sci-notes.mgu.od.ua/archive/v27/40.pdf> [in Ukrainian].
6. Shahzad, U. Environmental taxes, energy consumption, and environmental quality: Theoretical survey with policy implications. *Environ Sci Pollut Res*, № 27. 2020. p. 24848–24862